

Dosarul nr. 3ra-291/23
2-21059169-01-3ra-14032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Pridorojnîi Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei,

în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Pridorojnîi Victor împotriva IP Penitenciarul nr. 13 Chișinău cu privire la obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Pridorojnîi Victor, casată hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, fiind pronunțată o nouă decizie prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. 2) din Codul administrativ,

c o n s t a t ă :

La 20 aprilie 2021, Victor Pridorojnîi, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Croitor Alexei, a sesizat instanța de judecată cu acțiunea în contencios administrativ îndreptată către IP Penitenciarul nr. 13 Chișinău privind obligarea emiterii actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat faptul că, din 18 iulie 2014 până în prezent Victor Pridorojnîi este deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău cu statut de prevenit în cadrul cauzei penale examinate la Curtea de Apel Chișinău.

Reclamantul s-a adresat către IP Penitenciarul nr.13 Chișinău cu cererea 10/21 din 08 ianuarie 2021 prin care a solicitat eliberarea reclamantului Pridorojnîi Victor a procurii, autentificate de șeful Penitenciarului nr.13 Chișinău din numele lui Pridorojnîi Victor pentru a fi reprezentat de soția Stratulat Alexandra în toate instituțiile private și publice.

Prin scrisoarea Penitenciarului nr.13 Chișinău nr. 2/c-7/21 din 05 februarie 2021 s-a refuzat în eliberarea procurii.

La 14 martie 2021, reclamantul s-a adresat cu cererea prealabilă către Penitenciarul nr. 13 Chișinău prin care a solicitat anularea refuzului nr. 2/c-7/21 din 05 februarie 2021 cu eliberarea procurii în sensul solicitat.

Prin scrisoarea Penitenciarului nr.13 Chișinău nr. 2/c-91/21 din 16 martie 2021 s-a refuzat admiterea cererii prealabile.

În viziunea reclamantului prin refuzurile directorului Penitenciarului nr. 13 Chișinău de eliberare a procurii i se încalcă drepturile reclamantului de a acționa în viața socială, de a fi reprezentat în relațiile cu persoanele terțe, autoritățile publice

și private.

Consideră că, la examinarea cererii reclamantului n-au fost respectate prevederile privind examinarea petițiilor și desfășurarea procedurii administrative, și anume: obligația să asigure publicitatea ședinței organelor colegiale și condițiile pentru participarea persoanelor interesate la ședințele organelor colegiale, prevăzute la art. 67 din Codul administrativ al Republicii Moldova; obligația de a-l informa în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura inițiată la cerere, conform art. 70 alin. (2) din Codul administrativ al Republicii Moldova; obligația de a emite un act administrativ individual conform art. 78 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova.

În instanța de judecată reclamantul a solicitat admiterea acțiunii și constatarea refuzurilor Penitenciarului nr. 13 Chișinău nr. 2/c-7/21 din 05/02/2021, nr. 2/c-91/21 din 16 martie 2021 ca ilegale, care încalcă drepturile reclamantului și obligarea directorului Penitenciarului nr. 13 Chișinău să elibereze reclamantului Pridorojnîi Victor procura autenticată de directorul Penitenciarului nr. 13 Chișinău, pentru a fi reprezentat de soția Stratulat Alexandra în toate instituțiile private și publice

Prin hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Pridorojnîi Victor, casată hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, fiind pronunțată o nouă decizie, prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În susținerea soluției sale instanța de apel a reținut că „Reprezentarea și Procura” este reglementată de prevederile Capitolului V, Cartea I, Cod Civil, care la art. 374 prevede că, procură este înscrisul întocmit pentru atestarea împuternicirilor conferite de reprezentat unui sau mai multor reprezentanți. Procura eliberată pentru încheierea de acte juridice în formă autentică trebuie să fie autenticată notarial. Sunt echivalate cu procurile autentificate notarial procurile eliberate de: persoane care ispășesc pedeapsă în locuri de privațiune de libertate, autentificate de șeful instituției respective.

Totodată, potrivit art. 181 alin. (2) din Codul de executare, instituțiile care asigură deținerea persoanelor pot fi vizitate de alte persoane cu permisiunea specială a administrației acestor instituții ori a persoanelor cu funcție de răspundere ale organelor ierarhic superioare sau în baza hotărârii instanței de judecată, iar în cazul preveniților – și în baza hotărârii organului de urmărire penală sau a instanței de judecată, în procedura căroră se află cauza penală.

În speță, prin încheierea din 12 noiembrie 2014 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost autorizată întrevvederea între notarul Stahurschii Vasilii și inculpatul Pridorojnîi Victor.

Instanța de apel a reiterat că, Pridorojnîi Victor pretinde la eliberarea de către Penitenciarul nr. 13 Chișinău a unei procuri de reprezentare a intereselor sale personale de către soția acestuia în toate instituțiile private și publice. În contextul dat, potrivit art. 2 alin. (3) lit. a) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod nu se aplică: raporturilor juridice de drept privat la care participă autoritățile publice. Astfel, activitatea Penitenciarului nr. 13 Chișinău la emiterea răspunsurilor contestate de reclamant nu constituie o activitate administrativă în sensul

prevederilor art. 5 din Codul administrativ, iar acțiunea depusă de Pridorojnî Victor este inadmisibilă.

La 20 noiembrie 2022, Pridorojnî Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, a depus recurs împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei contestate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat în esență circumstanțele de drept și de fapt indicate în acțiune și cererea de apel.

La 08 iunie 2023, IP Penitenciarul nr. 13 Chișinău a depus referință asupra recursului, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Articolul 245 alin. (1) Cod administrativ indică că recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Iar, alin. (2) art. 245 Cod administrativ, prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 08 noiembrie 2022.

Actele cauzei atestă că copia dispozitivului deciziei instanței de apel a fost notificată la adresa electronică a reprezentantului recurentului, la 07 decembrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.103).

Totodată, din materialele dosarului rezultă că, decizia integrală a instanței de apel a fost notificată la 17 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin aviz de recepție anexat la dosar (f.d.106).

Astfel, recursul împreună cu motivarea a fost depus de Pridorojnî Victor,

reprezentat de avocatul Croitor Alexei, la 20 noiembrie 2022, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023).

În condițiile enunțate, instanța de recurs conchide că recursul a fost depus cu respectarea termenelor prevăzuți de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Pridorjñi Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, Completul de judecată al Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de

admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de Pridorjînii Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei este inadmisibil.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Pridorjînii Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă